

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра Публічного управління та адміністрування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВБ 8. Публічне адміністрування соціально-гуманітарної сфери
(статус освітнього компонента - вибірковий)

Спеціальність	Соціальне забезпечення
Освітня програма	Соціальне забезпечення
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Суми – 2026

Розробник:

Тетяна ХАРЧЕНКО, д.н.держ.упр., доцент, професор
кафедри публічного управління та адміністрування

Навчальний рік, в якому здійснюється	(підпис)	(прізвище, ініціали)	(вчений ступінь та звання, посада)
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Публічного управління та адміністрування	протокол від 11 червня 2026 р. № 19		
(назва кафедри)	Завідувач кафедри		Аліна БРИЧКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми Наталія ВОЛЧЕНКО

Декан факультету, де реалізується освітня програма КУЗНЕЦОВА Марина

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Іван КРАВЧЕНКО

Аліна БРИЧКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(Надія БАРАНІК)

(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 24.06. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	ВБ 8. Публічне адміністрування соціально-гуманітарної сфери							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра Публічного управління та адміністрування							
3.	Статус ОК	Вибірковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)								
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	ОП- Соціальне забезпечення 231 Соціальне забезпечення							
6.	Рівень НРК	6 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	6 семестр, 15 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		Денна	Заочн.	Денна	Заочн.	Денна	Заочн.	Денна	Заочн.
	150 годин, залік	-	6	-	6	-	-	-	138
10.	Мова навчання	українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	д.н.держ.упр, доцент, доцент кафедри «Публічного управління та адміністрування» Харченко Тетяна Олександрівна							
11.1	Контактна інформація	аудиторія 310 е факультету Економіки та менеджменту, tetyana_22_82@ukr.net							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Даний освітній компонент має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання юридичних, філософських, політологічних, соціологічних та економічних наук, надає можливість здобувачам вищої освіти набути компетентностей та поглибити програмні результати навчання освітньої програми щодо теоретичних основ та практичних навичок публічного адміністрування соціально-гуманітарної сфери, як функції держави та інших суспільно-політичних інститутів, спрямованої на реалізацію громадянських, політичних і соціальних прав передбачених законодавством.							
13.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента "Публічне адміністрування соціально-гуманітарної сфери" являється формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і прикладних вмінь та навичок щодо сучасних підходів, технологій, методів та інструментів публічного адміністрування соціальним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах; основних напрямів управління соціальним розвитком українського суспільства, здійснення соціальної і гуманітарної політики; соціального захисту і безпеки людини і суспільства; основних напрямів реалізації соціальної політики в контексті соціального захисту.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	Компетентності, розвинені на освітньому компоненті, необхідні для вивчення багатьох освітніх компонентів професійної підготовки, в тому							

	освітніми компонентами ОП	числі виробничої практики та кваліфікаційної роботи. Даний освітній компонент являється основою для поглиблення програмних результатів навчання освітнього компоненту: ОК18 «Менеджмент соціального забезпечення», а саме ПРН4, ПРН6, ПРН 17 згідно освітньо-професійної програми.
15.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних завдань студент повинен дотримуватися правил академічної доброчесності. Система вимог, які ставляться перед здобувачем вищої освіти під час вивчення освітнього компоненту: • проходження студентами етапів оцінювання у встановлені терміни; • виконання і захист письмових та практичних робіт у встановлені терміни; • дотримання при виконанні письмових робіт положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (https://drive.google.com/file/d/1broXTIWw07C5S1_tCyCJUyUPXvIUgkq2/view); У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
16.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3703
17.	Ключові слова	публічне адміністрування, соціально-гуманітарна сфера, соціальна політика, гуманітарна політика, людський розвиток, соціальний захист, соціальна допомога, гуманітарний простір

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Розпізнавати термінологію соціально-гуманітарної сфери, розумітись на сучасних методах та інструментах публічного адміністрування соціально-гуманітарної сфери, визначати заходи вирішення проблем в сфері соціальної та гуманітарної політики	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу.
ДРН 2. Визначати напрями і форми соціального захисту населення відповідно до життєвого циклу людини	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу.
ДРН 3. Впроваджувати інструменти аналізу державної соціально-гуманітарної політики для виявлення проблем, що викликають занепокоєння в суспільстві і потребують реагування відповідного органу влади.	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Підготовка і захист есе (аналітична записка).
ДРН 4. Розробляти заходи для вирішення конкретної суспільної проблеми (соціального або гуманітарного характеру), котрі ґрунтуються на процесі і містять всі етапи аналізу політики	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту. Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу. Підготовка і захист есе (аналітична записка).

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	ПЗ		
Тема 1. Соціальний розвиток суспільства 1. Основні складові соціального розвитку суспільства. 2. Цілі, передумови та ресурси розвитку. 3. Напрями і форми соціального розвитку. 4. Теорії і концепції соціального розвитку. 5. Моделі соціального розвитку. 6. Класифікація моделей соціального розвитку. 7. Характеристика моделей соціального розвитку країн ЄС <i>ПЗ Форми та способи мобілізації суб'єктів для здійснення/реалізації тих чи інших проектів</i>	2	-	13	1-5, 8
Тема 2. Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики 1. Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики. 2. Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики.	-	2	13	1-5, 6-10, 11-35

3. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави. 4. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах. 5. Основні напрями, принципи і пріоритети здійснення соціальної політики в сучасних умовах. 6. Базові засади публічного адміністрування соціально-гуманітарної сфери. <i>ПЗ Суть та функціональне навантаження складових соціально-гуманітарної сфери.</i> <i>ПЗ. Аналізу державної соціальної політики. Вимоги до написання аналітичного документу (аналітичної записки) з рекомендаціями для органів влади.</i>				
Тема 3. Людський розвиток як мета публічного управління соціальним розвитком. 1. Концепція людського розвитку. Людський капітал. Соціальний капітал. 2. Міжнародні та соціальні стандарти людського розвитку. Діагностика людського розвитку. 3. Соціальна держава – основа суспільства соціальної справедливості. <i>ПЗ Мотиви та аргументи у активності людини</i>	2	-	13	1-5
Тема 4. Поняття та сутність соціального захисту. 1. Соціальний захист як функція соціальної політики держави. 2. Визначення поняття «соціальний захист». 3. Напрямки й форми соціального захисту: бідність, безробіття. 4. Життєвий цикл людини з точки зору соціального захисту. 5. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини. <i>ПЗ Причини вразливості людини та соціального простору, форми вразливості</i>	-	-	15	1, 4, 6-10, 11-35
Тема 5. Соціальне страхування, його форми та види 1. Визначення поняття «соціальне страхування». 2. Принципи соціального страхування. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». Види й форми соціального страхування. 3. Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. 4. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування. 5. Основні концептуальні підходи щодо реформування системи соціального страхування в Україні.	-	-	15	1, 4, 6-7, 11-12

<i>ПЗ Наявний стан проблем в соціально-гуманітарній сфері України</i>				
Тема 6. Соціальна допомога, її специфіка та функції в системі публічного адміністрування 1. Визначення поняття «соціальна допомога». 2. Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги. 3. Адресність - основний принцип надання соціальної допомоги. 4. Різниця між соціальним страхуванням та соціальною допомогою. 5. Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню. <i>ПЗ Причини проблем в соціально-гуманітарній сфері України і можливі їх рішення</i>	-	-	15	1, 2, 4, 9, 10, 11-35
Тема 7. Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту 1. Роль і місце пенсійної системи в соціальному захисті населення. 2. Основні типи пенсійних систем. Порівняльний аналіз основних існуючих пенсійних систем. 3. Критерії ефективності пенсійної системи. Проблеми пенсійного забезпечення на Україні. 4. Зарубіжний досвід пенсійного забезпечення. 5. Передумови реформування пенсійної системи в Україні. <i>ПЗ. Цілі й завдання реформування пенсійної системи. Правове забезпечення реформування пенсійної системи в Україні.</i>	-	-	15	1, 2, 4, 9, 10, 21, 28, 29, 30
Тема 8. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку 1. Гуманітарна сфера та її складові. 2. Особливості розвитку гуманітарної сфери в Україні. 3. Гуманітарна сфера та міжнародне право. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку. 4. Передумови і ресурси гуманітарного розвитку. 5. Суспільна свідомість. Духовне виробництво. Духовна культура. 6. Стратегічна мета розвитку гуманітарної сфери України. <i>ПЗ. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери</i>	2	-	13	4, 5, 9, 24, 32-34
Тема 9. Роль та місце гуманітарної політики в публічному адмініструванні. 1. Сучасний стан українського гуманітарного простору. 2. Сутність гуманітарного простору.	-	2	13	4, 5, 9, 24, 32-34

Історичні традиції як духовна основа єдності гуманітарного простору України. 3. Управління національним інформаційним простором. 4. Місце та роль гуманітарного простору держави у формуванні національної самосвідомості. 5. Формування національної ідентичності українського суспільства. 6. Освіта як механізм єдності гуманітарного простору України. <i>ПЗ. Напрями та механізми формування єдиного гуманітарного простору в Україні.</i>				
Тема 10. Досвід країн світу щодо здійснення соціально-гуманітарної політики та управління нею 1. Трактатування соціально-гуманітарної політики на рівні провідних країн та в межах світової спільноти. 2. Критерії соціального гуманізму та стандарти рівня соціальності і гуманності спільноти. 3. Приклади здійснення соціально-гуманітарної політики в соціально затишних країнах. <i>ПЗ. Проблеми втілення досвіду провідних країн на теренах України</i>	-	2	13	3, 5, 6
Всього за семестр	6	6	138	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Розпізнавати термінологію соціально-гуманітарної сфери, розуміти сучасних методах та інструментах публічного адміністрування соціально-гуманітарної сфери, визначати заходи вирішення проблем в сфері соціальної та гуманітарної політики	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів. Консультація	4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань	37
ДРН 2. Визначати напрями і форми соціального захисту населення відповідно до життєвого циклу людини	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів. Консультація	4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань	41

ДРН 3. Впроваджувати інструменти аналізу державної соціально-гуманітарної політики для виявлення проблем, що викликають занепокоєння в суспільстві і потребують реагування відповідного органу влади.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів. Консультація	2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань	19
ДРН 4. Розробляти заходи для вирішення конкретної суспільної проблеми (соціального або гуманітарного характеру), котрі ґрунтуються на процесі і містять всі етапи аналізу політики	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учбових і контролюючих тестів. Консультація	2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань	41
Всього годин		12		138

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання (зазначити номер тижня, на якому буде проведено оцінювання)
1.	Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту	60 балів / 60%	впродовж семестру 2...15 тиждень
2.	Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу	10 балів / 10%	до кінця 8 тижня; до кінця 15 тижня
3.	Підготовка і захист есе (аналітична записка).	30 балів / 30%	до кінця 15 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання та захист звітів практичних робіт згідно індивідуального варіанту	<36 балів	36...44 балів	45...53 балів	54...60 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання завдання	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант виконання завдання
Письмове опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу	<6 балів	6...7 балів	8 балів	9..10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання

	Вірних відповідей менше 12 із 20	Вірних відповідей 12...14 із 20	Вірних відповідей 15...17 із 20	Вірних відповідей 18..20 із 20
	<18 балів	19...23 балів	24..26 балів	27...30 балів
Підготовка захист есе (аналітична записка).	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання

5.2.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Виконання практичних робіт згідно індивідуального завдання під час проведення практичних занять зі зворотним зв'язком від викладача	впродовж 2..15 тижнів
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним завданнями протягом аудиторних занять	протягом 2..15 тижнів
3	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після письмового опитування (тестування) засвоєння лекційного матеріалу	протягом 7 та 15 тижнів після складання
4	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів під час підготовки есе (аналітична записка).	протягом 7..15 тижнів
5	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після захисту есе (аналітична записка).	протягом 15 тижня після захисту

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Підручники, посібники:

1. Публічне управління та адміністрування : навч. посібник / за заг. ред. В. П. Якобчук. Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 476 с.
2. Соціальне суспільство: організація, безпека, публічне управління / за заг. ред. В. Бебика та Н. Мякушко : монографія. Варшава - Київ: Талком, 2025. 272 с.
3. Парубчак І.О., Радух Н.Б., Гринишин Г.М., Матвєєва М.П., Харечко Д.О., Демидко Д.Л. Державна політика гуманітарної безпеки у контексті становлення громадянського суспільства в Україні: навч. посіб. Херсон: Олді+, 2022. 190 с.
4. Бородін Є.І. Соціальна політика: навчальний наочний посібник. М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 327 с.
5. Сотнікова Ю. В. Державне регулювання соціальної : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 156 с..

Інші джерела

6. Колосок А. М. Соціальне партнерство: навчальний посібник. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2025. 196 с.
7. Козарезенко, Л., Савченко, Н., & Кукурудз, О. Фінансове забезпечення державних соціальних гарантій в умовах соціально-економічних трансформацій. *Економіка та суспільство*, 2024. (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-74>.

8. Скоробагатько А. В., Єфтені Н.М. Соціальна функція держави в умовах війни та повоєнного розвитку України. *Актуальні проблеми політики*. 2025. Вип. 75. С. 189-197. DOI <https://doi.org/10.32782/app.v75.2025.26>
9. Цимбал Б. М. Соціальні механізми в системі управління безпекою особистості. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 2. URL : <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/191>.
10. Горохова, Л. В. Соціальна політика України: становлення та розвиток в умовах євроінтеграційної стратегії. *Український політико-правовий дискурс*, 2025. (13). <https://doi.org/10.5281/zenodo.16605123>
11. Харченко Т.О. Основні підходи до формування концепції сталого розвитку аграрного сектору та сільських територій через інструменти державного регулювання. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 5. С. 38-44. DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.5.7>
12. Харченко Т.О., Гасюк Р.Й. Оцінка результативності стратегічного планування як складової організаційного механізму державного регулювання розвитку територіальних громад. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 4. С. 67-72. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.4.9>
13. Бричко А.М., Харченко Т.О. Інноваційні підходи до регіонального розвитку через територіальне управління. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. № 42, 2024, С.83-87. DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.42.15>
14. Бричко А.М., Харченко Т.О., Лукаш С.М., Дудник К.О., Дмитренко О.А., Мірошніченко О.О. “Innovative management tools for implementing state environmental-economic policies in rural areas: EU approaches” “Financial and credit activity: problems of theory and practice”, Volume 6 (59), 2024, 532-546. DOI: 10.55643/fcapter.6.59.2024.4543
15. Kharchenko Tetiana, Zhao Min, The strategic significance of the human capital development concept in the framework of post-war education reconstruction in Ukraine. *Інклюзивна відбудова України: економічна, соціальна та просторово-технологічна реінтеграція: монографія / Заг. ред.: Павліха Н.В., упорядкування Цимбалюк І.О. – Луцьк : ФОП Косенко А.О., 2025. С. 233-252.*

Законодавчі акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>.
2. Основи законодавства України про загальнообов’язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>.
3. Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою: Закон України від 17.04.2014 р. № 1223-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1223-18>.
4. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень: Закон України від 05.06.2012 р. № 4901-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4901-17>.
5. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL : <https://cutt.ly/dfbuGUn>.
6. Про державну допомогу сім’ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.
7. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
8. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям: Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>.

9. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 р. № 2109-III. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>.

10. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 р. № 1727-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15>.

11. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. URL : <https://cutt.ly/RfbuO01>.

12. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III. URL : <https://cutt.ly/KfbuE1n>.

13. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>.

14. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

15. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

16. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей: Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV. URL : <https://cutt.ly/Lfbu6RP>.

17. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII. URL : <https://cutt.ly/6fbiquyp>.

18. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12>.

19. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 р. № 1788-XII. URL : <https://cutt.ly/xfbuTWq>.

20. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 01.06.2000 р. № 1767-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-14>.

21. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV. URL : <https://cutt.ly/ufbuWsH>.

22. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>.

23. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.

24. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL : <https://cutt.ly/xfbiqFz>.

25. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 р. № 796-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.prezident.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України.
URL:<https://www.msp.gov.ua>.
5. Пенсійний фонд України. URL : <https://www.pfu.gov.ua/>
6. Національна соціальна сервісна служба України. URL : <https://nssu.gov.ua/>